

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 16. august 2024
SAGSNR.: 2022 - 338
ID NR.: 1029499

Rapport over Advokatrådets tilsyn for 2023

1. INDLEDNING

Denne rapport beskriver Advokatrådets generelle tilsynsvirksomhed i 2023 og følger op på Advokatrådets interne tilsynsplan for 2023.

Rapporten er udarbejdet til Justitsministeriet og offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside i medfør af retsplejelovens § 143, stk. 5.

2. BAGGRUND

En af Advokatrådets kerneopgaver er at føre tilsyn med alle advokater, advokatfirmaer og autoriserede advokatfuldmægtige, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2.

Advokatrådet har siden 1. juli 2019 ført et risikobaseret tilsyn blandt andet på baggrund af en risikoklassificering.

Den grundlæggende tanke med det risikobaserede tilsyn er, at ressourcerne målrettes de områder, hvor der ud fra generelle eller konkrete oplysninger er størst risiko for, at advokater og advokatfirmaer kan komme i konflikt med advokatpligterne.

Advokatrådet har i 2023 arbejdet med at udvikle en ny tilsynsmodel. Se nærmere beskrivelse heraf i afsnit 3.2.

Advokatrådet har - som i de seneste år - anvendt den hidtidige tilsynsmodel, hvor samtlige advokater og advokatfirmaer har været inddelt i tre risikogrupper efter

en række kriterier - henholdsvis høj- mellem og lavrisikogruppe. Advokatrådet har herunder fastlagt interne målsætninger for, hvornår tilsyn skal være afholdt med de forskellige advokater og advokatfirmaer inden for hver af disse grupper.

Risikoklassificering har dannet grundlag for hyppigheden og omfanget af tilsynet med de enkelte advokater og advokatfirmaer.

Risikogrupperne har været dynamiske, og inddelingen har varieret løbende i takt med, at konkrete forhold og udvælgelseskriterier ændres.

Det bemærkes, at risikoklassificeringen ikke har indeholdt en vurdering af, hvorvidt den enkelte advokat eller advokatfirma har overtrådt reglerne, idet den derimod bygger på data og statistiske sammenhænge.

3. ADVOKATRÅDETS TILSYNSINDSATS I 2023

3.1. MÅL OM HØJRISIKOTILSYN OPFYLDT

I første halvår af 2023 har Advokatrådet haft stor fokus på at opfylde den interne målsætning om at afholde tilsyn med alle advokater og advokatfirmaer i høj risikogruppe inden den 1. juli 2023¹.

Advokatrådet har efterlevet denne målsætning og har således inden udløbet af første halvår af 2023 gennemført tilsyn med alle advokater og advokatfirmaer i højrisikogruppen² inden for den planlagte tilsynsperiode.

3.2. UDVIKLING AF DET FREMADRETTEDE TILSYN

Advokatrådet har derudover løbende evalueret på erfaringerne med det hidtidige risikobaserede tilsyn og har i efteråret 2023 besluttet at skærpe tilsynet i form af en endnu grundigere kontrol med de sagsområder, hvor der potentielt er størst risiko for alvorlig klient- og samfundsskadelig adfærd. Advokatrådet har på den baggrund blandt andet besluttet, at der fremadrettet skal være et væsentligt større fokus på navnlig tilsyn med klientkonto- og hvidvaskområdet.

¹ De advokater og advokatfirmaer, der ved forudgående risikoklassificering var placeret i højrisikogruppen pr. 30. juni 2023.

² En mindre gruppe højrisikotilsyn er ikke gennemført indenfor tilsynsperioden grundet advokatens forhold såsom dokumenteret sygdom.

Advokatrådet har derfor allokert betydelige tilsynsressourcer i andet halvår af 2023 – og fortsat i 2024 - til at udvikle og justere tilsynsmodellen på de konkrete tilsynsområder, blandt andet med henblik på at forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af tilsynene kan ske mere dybdegående, effektivt og hensigtsmæssigt.

Omfattet af udviklingsarbejdet er også en udvidelse af datagrundlaget for det risikobaserede tilsyn, herunder blandt andet en opdatering af de erklæringer, som advokater og advokatfirmaerne årligt udfylder og indsender til Advokatrådet, samt øvrige overvejelser om, hvilke parametre der fremadrettet skal lægges til grund i udvælgelsen af advokater og advokatfirmaer til tilsyn.

Den nye tilsynsmodel vil løbende blive implementeret i 2024, herunder er flere initiativer allerede blevet iværksat. Udviklingsarbejdet vil fortsætte til udgangen af 2024 med forventelig fuld ikrafttrædelse den 1. januar 2025.

Advokatrådet vil endvidere fremadrettet prioritere at afsætte yderligere ressourcer til gennemførelsen af flere spontane tilsyn⁵.

3.3. GENNEMFØRTE TILSYN i 2023

Advokatrådets prioritering af udviklingen af det fremadrettede tilsyn har ført til en beslutning om at forskyde tilsynsressourcerne i en overgangsperiode, hvilket naturligt har påvirket den samlede interne målsætning for antallet af gennemførte tilsyn i andet halvår af 2023, der således er blevet reduceret. Tilsynene vil fremadrettet blive mere risikobaserede og dybdegående, efterhånden som tilsynsmodellerne for de forskellige tilsynsområder færdigudvikles og implementeres.

Grundet justeringen af tilsynsplanen for andet halvår af 2023 er antallet af planlagte og gennemførte tilsyn opgjort for henholdsvis første og andet halvår af 2023.

³ Se nærmere beskrivelse af spontane tilsyn i rapportens afsnit 4.1

Af Advokatrådets tilsynsplan for første halvår 2023 fremgår det, at målsætningen var at gennemføre følgende tilsyn - tabel 1.

Risikogruppe	Advokater	Advokatfirmaer
Høj	256	34
Mellem	100	25
Lav	100	25
I alt	456	84

Der blev i første halvår 2023 gennemført følgende tilsyn - tabel 2:

Risikogruppe	Advokater	Advokatfirmaer
Høj	261	36
Mellem	100	29
Lav	27	8
I alt	388	73

Som det fremgår af tabel 1 og 2, har Advokatrådet prioriteret at gennemføre tilsyn med alle advokater og firmaer i højrisikogruppen og har således opfyldt målsætningen om at føre tilsyn med samtlige advokater og advokatfirmaer i denne risikogruppe inden 1. juli 2023.

Af Advokatrådets justerede tilsynsplan for andet halvår 2023 fremgår det, at målsætningen var at gennemføre følgende tilsyn - tabel 3:

Risikogruppe	Advokater	Advokatfirmaer
Høj	46	13
Mellem	106	24
Lav	40	14
I alt	192	52

Der blev i andet halvår 2023 gennemført følgende tilsyn - tabel 4:

Risikogruppe	Advokater	Advokatfirmaer
Høj	95	12
Mellem	103	25
Lav	53	2
I alt	251	39

Som det følger af tabel 3 og 4, er der i andet halvår af 2023 gennemført flere tilsyn med advokater i højrisikogruppen end planlagt i henhold til den justerede plan, selvom der har været allokeret betydelige tilsynsressourcer til udviklingen af det fremadrettede tilsyn.

Derudover er der gennemført **10 spontane tilsyn** og **88 genbesøg**⁴ i løbet af 2023.

Advokatrådet har endvidere gennemført en række udvidede tilsyn med advokater i forbindelse med udvikling af det fremadrettede tilsyn, hvor blandt andet koblingen mellem sager omfattet af hvidvaskloven og klientkontoområdet er nærmere afsøgt.

Der er endvidere taget initiativ til afholdelse af flere kollegiale samtaler med advokater⁵.

4. GENEREL BESKRIVELSE AF ADVOKATRÅDETS TILSYN

4.1. TILSYNSAKTIVITETER

Som anført ovenfor er tilsynene i 2023 gennemført efter tilsynsmodellen fra 2019. I dette afsnit beskrives tilsynsaktiviteter i henhold til denne tilsynsmodel.

Det risikobaserede tilsyn

Det hidtidige risikobaserede tilsyn med advokater og advokatfirmaer omfatter som udgangspunkt forsikringsforhold, interessekonfliktretningslinjer, generelle oplysningspligter, pligter i henhold til hvidvaskloven (både generelle pligter for advokatfirmaet og konkrete pligter for advokater på sagsniveau) og opdrags- og prisoplysninger i forbrugersager.

Der indhentes skriftligt materiale forud for tilsynet for at effektivisere tilsynsbesøget.

Skriftlige tilsyn

Der gennemføres skriftlige tilsyn, der navnlig omfatter obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, overholdelse af pligter som EU-advokat og brug af advokattitlen.

⁴ Se nærmere beskrivelse af spontant tilsyn og genbesøg i rapportens afsnit 4.1.

⁵ Se nærmere beskrivelse af kollegial samtale i rapportens afsnit 4.2.

Genbesøg

Hvis det under et tilsyn konstateres, at antallet og omfanget af mangler i advokaters konkrete sagsbehandling er tilstrækkeligt højt gennemføres et opfølgende tilsyn efter 6-12 måneder. Der sker således genbesøg i sager, hvor advokaten indbringes for Advokatnævnet grundet sagsbehandlingsmangler, samt i tilfælde, hvor omfanget og antallet af mangler lige akkurat ikke fører til en disciplinærsag.

Formålet med genbesøget er at følge op på, hvorvidt advokaten efter tilsynet har rettet for sig i forhold til tidligere konstaterede mangelfulde forhold.

Spontan tilsyn

Advokatrådet kan beslutte at iværksætte spontane tilsyn, hvis der vurderes at være en konkret risiko for, at en advokat eller et advokatfirma ikke overholder advokatpligterne. Dette kan blandt andet ske på baggrund af oplysninger fra whistleblowerordningen, politiet, Hvidvasksekretariatet, domstolene, klienter, andre advokater og medier mv.

Spontane tilsyn vil ofte angå klientkonto- eller hvidvaskområdet, og såfremt det er påkrævet, kan en revisor deltage i forbindelse med det spontane tilsyn.

I 2024 forventes der gennemført flere spontane tilsyn.

Hvidvasktilsyn

Hvidvask og terrorfinansiering har store samfundsmæssige konsekvenser, og Advokatrådet har siden 2020 valgt særligt at prioritere tilsyn med pligterne i henhold til hvidvaskloven. Hvidvasktilsynet gennemføres i to forskellige regi; som en del af det ordinære tilsyn, og som et særskilt hvidvaskspecifikt tilsyn, der afholdes fysisk af Advokatrådets hvidvaskteam.

Der har i 2023 været afholdt 10 hvidvaskspecifikke tilsyn med advokatfirmaer, hvor 12-15 advokater ved hvert tilsyn har fået gennemgået udvalgte sager, og hvor advokatfirmaet har fået gennemgået blandt andet risikovurdering, politikker og forretningsgange på hvidvaskområdet.

4.2. ANDRE TILSYNSAKTIVITETER

I dette afsnit beskrives andre tilsynsaktiviteter, der vil fortsætte uændrede efter implementering af den nye tilsynsmodel.

Indhentelse og gennemgang af klientkontoerklæring og tilsynserklæring

Advokater og advokatselskaber skal i overensstemmelse med klientkontovedtægtens regler indsende en årlig klientkontoerklæring indeholdende oplysninger om klientkontoforhold og en tilsynserklæring indeholdende oplysninger om blandt andet forsikring og garanti, ejerandele i anden virksomhed samt forhold vedrørende hvidvask.

Oplysninger i tilsynserklæringen er vigtige for blandt andet udtagelsen til tilsyn, og tilsynserklæringerne bliver løbende revideret med henblik på indhentelse af relevante og målrettede oplysninger om særligt de sagstyper, der kan føre til de mest alvorlige afvigelser fra de advokatetiske pligter.

Kollegiale samtaler

En advokat kan indkaldes til en kollegial samtale i medfør af retsplejelovens § 143, stk. 8, 1. pkt., hvis det må antages, at den pågældende har handlet i strid med advokatpligterne, herunder på baggrund af antallet eller grovheden af tidligere kendelser eller oplysninger om advokatens personlige forhold, der kan give grund til at frygte, at advokatpligterne tilsidesættes.

Formålet med den kollegiale samtale er dels at få klarlagt årsagerne til advokatens tilsidesættelse eller mulige tilsidesættelse af advokatpligterne, og dels at give bidrag til løsninger. Under samtalen forsøges det blandt andet at identificere en eventuel fælles årsag til tidligere nævnskendelser.

Samtalen er både tænkt som en hjælp til advokaten og et redskab til at give Advokatrådet et indtryk af advokaten og advokatfirmaet. Samtalen er et supplement - men ikke et alternativ - til disciplinærsagssystemet.

Revisorundersøgelse

I tilfælde, hvor Advokatrådet modtager anmeldelser, indberetning eller underretninger vedrørende advokaters fejlagtige håndtering af betroede midler, herunder uberettiget at have rådet over disse, kan der iværksættes en revisorundersøgelse, hvis der vurderes at være behov for øjeblikkelig indgriben.

Kontrolførende advokat

Advokatrådet kan anvende en kontrolførende advokat, der skal forhindre, at en advokat, der er under mistanke for groft at have tilsidesat klientkontovedtægts bestemmelser, foretager uberettiget hævnings på sin klientkonti. Den kontrolførende advokat skal herefter give samtykke til samtlige hævnings på advokatens klientkonti.